

การวิเคราะห์และการจัดประเภทหน่วยอรรถ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาคำนี้คือทำการพิจารณาว่าข้อมูลที่ไดมาจากแต่ละหน่วยอรรถประกอบด้วยศัพท์กี่ศัพท์ และแต่ละศัพท์ประกอบด้วยรูปแปรกี่รูป หลักเกณฑ์ในการแยกศัพท์มีดังนี้

1. คำ 2 คำที่มีรูปต่างกันทั้งคำจัดว่าเป็นคนละศัพท์ เช่น
ข้าว กับ วิน จัดเป็นศัพท์ 2 ศัพท์
มะละกอ กับ ดอกอ จัดเป็นศัพท์ 2 ศัพท์
พรงนี้ กับ ต่อเขา จัดเป็น ศัพท์ 2 ศัพท์
2. คำ 2 คำซึ่งมีรูปคล้ายคลึงกันอยู่บ้าง แต่คำหนึ่งใช้ในภาษาไทยถิ่นกลาง อีกคำหนึ่งใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ จัดเป็นศัพท์ 2 ศัพท์ เช่น
หน่วยอรรถที่ 22 แตงโม กับ แตงจิ้น
หน่วยอรรถที่ 39 ชาวคมมัต กับคมกสวย
หน่วยอรรถที่ 119 หัวปสี่ กับ ปสี่สวย
3. คำที่มีรูปบางส่วนคล้ายคลึงกันกับคำในภาษาไทยถิ่นกลาง และบาง
ส่วนคล้ายคลึงกับคำในภาษาไทยถิ่นใต้จัดให้เป็นศัพท์ 1 ศัพท์ตรงหาก เช่น

หน่วยวรรคที่ 19 คำ เชื้อแว้ง จัดเป็นศัพท์ 1 ศัพท์ต่างหาก กับ มะเชื้อพวง
ซึ่ง เป็นคำในภาษาไทยถิ่นกลาง และลูกแว้ง ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้

หน่วยวรรคที่ 2 คำ เจ็บทอง จัดเป็นศัพท์ 1 ศัพท์ต่างหาก กับ
คำปวดทองซึ่ง เป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นกลาง และ เจ็บพุง ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในภาษา
ไทยถิ่นใต้

หน่วยวรรคที่ 67 คำ หลงใหญ่ จัดเป็นศัพท์ 1 ศัพท์ต่างหาก กับ
คำ ตั่งทองซึ่ง เป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นกลาง และ พุงใหญ่ซึ่ง เป็นคำที่ใช้ในภาษา
ไทยถิ่นใต้

คำที่ปรากฏในข้อมูลซึ่งมีลักษณะต่างจากหลักเกณฑ์ที่ให้ไว้ข้างบนจัดเป็น
รูปแปรของศัพท์ การพิจารณารูปแปรของศัพท์แต่ละศัพท์นั้นมีกฎเกณฑ์ดังนี้

1. รูปแปรที่เกิดจากการกร่อนเสียง เช่น

กระป๋อง เป็น กระปอง

กระซอน เป็น กระซอน

2. รูปแปรที่เกิดจากการลดพยางค์ เช่น

บอมขาง เป็น บอม

กะโหลก เป็น โหลก

3. รูปแปรที่เกิดจากการที่มีเสียงในบางพยางค์ เปลี่ยนไป เสียงที่เปลี่ยน
ไปอาจเป็นเสียงพยัญชนะ เสียงสระ หรือเสียงวรรณยุกต์ หรืออาจเป็นสองในสาม
ประเภทนี้รวมกัน เช่น

จีพยุ เป็น ถีพยุ

พลบเพลิด เป็น พลับเพลิด

หลังจากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลชั้นแรกแล้วผู้วิจัยได้นำศัพท์ของแต่ละ
หน่วยวรรคมาแบ่งประเภทออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

1. ศัพท์ไทยถิ่นกลาง ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ภาษาไทยมาตรฐาน

2. ศัพท์ไทยถิ่นใต้ คือศัพท์ที่ใช้ทั่วไปในภาษาไทยถิ่นใต้ตามที่ไกรระบุไว้ใน

พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้¹

¹ วิทยาลัยครูสงขลา พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ (สงขลา: โรงพิมพ์เมือง

3. ศัพท์เฉพาะถิ่น คือศัพท์ที่พบในบริเวณเก็บข้อมูลที่ไม่ใช่ศัพท์ในภาษาไทยถิ่นกลางหรือศัพท์ไทยถิ่นใต้ตามคำนิยามที่ให้ไว้ข้างบนนี้ ศัพท์เฉพาะถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทย่อย (ดูหน้า 31)

การจัดประเภทหน่วยวรรณคดี

หน่วยวรรณคดีทั้ง 120 หน่วยวรรณคดี สามารถแบ่งออกเป็น 7 ประเภทตามจำนวนศัพท์ที่ปรากฏและตามประเภทของศัพท์ดังต่อไปนี้

1. หน่วยวรรณคดี 1 ศัพท์ หน่วยวรรณคดี 1 ศัพท์คือหน่วยวรรณคดีที่ประกอบด้วยศัพท์เดี่ยว และเป็นศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้ มี 2 หน่วยวรรณคดี คือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการคำ	หน่วยวรรณคดี	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
1	101	"หอย"	เบอร์
2	108	"ทญาเจาฐู"	ทญาเกรบ (ตะเกรบ) ¹

หน่วยวรรณคดีทั้งสองนี้ถือว่าเป็นศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้ เนื่องจากผลของการตรวจสอบรายการคำ² และพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้³

2. หน่วยวรรณคดี 2 ศัพท์ หน่วยวรรณคดี 2 ศัพท์คือหน่วยวรรณคดีที่ประกอบด้วยศัพท์ 2 ศัพท์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

2.1 หน่วยวรรณคดี 2 ศัพท์ที่ประกอบด้วย ศัพท์ไทยถิ่นกลาง 1 ศัพท์ และศัพท์ไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์ มี 55 หน่วยวรรณคดี คือ

¹ คำที่อยู่ในวงเล็บ เป็นรูปแปรของคำที่มาข้างหน้า

² ภูหน้า

³ วิทยาลัยครูสงขลา พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ (สงขลา : โรงพิมพ์เมือง

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยอรรถ	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
1	2	"ข้าวผดไม"	ข้าวผดไม	วัน
2	3	"เปลือกมะพร้าว"	เปลือกมะพร้าว	พค
3	6	"คำแย"	คำแย	ลั้งตั้ง
4	8	"บัวบก"	บัวบก	ผักแว่น
5	11	"เผือก"	เผือก	หัวบอน
6	13	"ฟักทอง"	ฟักทอง	น้ำเตา
7	17	"ชาวโพทคอน"	ชาวโพทคอน	คีโพท (กะตือชาวโพท)
8	22	"แตงโม"	แตงโม	แตงจีน
9	23	"ฝรั่ง"	ฝรั่ง	ยาหมู
10	24	"มันเทศ"	มันเทศ	มันลาก
11	26	"มะละกอ"	มะละกอ (มะลอกกอ)	ลอกกอ
12	28	"แมลงป่อง"	แมลงป่อง (แมงป่อง, แมง ป่อง, แมงป่องช้าง)	ทวยมัน
13	29	"ระมก"	ระมก	มุกสัง
14	32	"ปลาเนื้ออ่อน"	ปลาเนื้ออ่อน	ปลาโจน
15	33	"ปลาดกราย"	ปลาดกราย	ปลาดลาก
16	34	"กะปิ"	กะปิ	เกย
17	35	"ทอดมัน"	ทอดมัน	ลวกมัน
18	36	"ขนมผักขู"	ขนมผักขู	จุน
19	38	"ปาทองโก"	ปาทองโก	จะโกย
20	39	"ข้าวกมมิก"	ข้าวกมมิก	กมกถวย
21	41	"เงาะกวย"	เงาะกวย	วุนกำ
22	42	"เสื่อ"	เสื่อ	สาค
23	43	"กำมะถัน"	กำมะถัน	สพรรณ
24	47	"ลิปสติก"	ลิปสติก (ลิป, รจสติก)	ลुक

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยวรรณ	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
25	49	"บินโท"	บินโท	ชั้น
26	51	"กะหลิว"	กะหลิว	หวักเหล็ก
27	52	"กระรอน"	กระรอน	กรอง
28	53	"กระต่าย"	กระต่าย	เหล็กชุก
29	54	"กลอง"	กลอง	กุ่ม
30	55	"กะละมัง"	กะละมัง	โกม
31	56	"กั้งทับ"	กั้งทับ	ลูกอม
32	60	"คีนี่"	คีนี่	คอค่า
33	61	"พรงนี่"	พรงนี่	คอเขา
34	62	"มะรืนนี่"	มะรืนนี่	คอรือ
35	72	"ขวิก"	ขวิก	ทอด
36	73	"ซาก"	ซาก	แหก
37	74	"(น้ำ) ชัง"	ชัง	คิง
38	76	"คา"	คา	ชุย
39	79	"กู"	กู	แด
40	80	"ตอน"	ตอน	ดก
41	81	"ตึกอวง"	ตึกอวง	อ้ง
42	82	"เปือ"	เปือ	เอื่อม
43	83	"ปอก"	ปอก	ลิก
44	93	"ปาซา"	ปาซา	เปรว
45	98	"ประชก"	ประชก	พำแดก
46	100	"นึม"	นึม	นวน
47	103	"โหลงอก"	โหลงอก	หวางหู
48	104	"ตะบัน"	ตะบัน (บัน)	ย่น
49	110	"โกล"	โกล	แด
50	113	"ฝนกั้ เคา"	ฝนกั้ เคา	มีคฝน

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
51	114	"รองน้ำ"	รองน้ำ(รดน้ำ)	โสน้ำ
52	115	"จ๊กจี่"	จ๊กจี่	ก๊ก เคี่ยม
53	116	"ปลอน"	ปลอน	อูก
54	119	"หัวปลี"	หัวปลี	ปลีกล้วย
55	120	"ชาวเหนียวแกง"	"ชาวเหนียวแกง"	เหนียวกวน

2.2 หน่วยบรรด 2 ศัพท์ที่ประกอบด้วยศัพท์เฉพาะถิ่น 1 ศัพท์ และศัพท์ไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์ มี 2 หน่วยบรรด คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นใต้	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	40	"วุ่นเส้น"	คั้งหูน	เส้นแกงรอน
2	52	"(นา)แปดง"	บึง	กระตง

2.3 หน่วยบรรด 2 ศัพท์ที่ประกอบด้วย ศัพท์ไทยถิ่นกลาง 1 ศัพท์ และศัพท์เฉพาะถิ่น 1 ศัพท์ มีจำนวน 6 หน่วยบรรด คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	10	"บ้านไมรุโรย"	บ้านไมรุโรย	สามเกื่อน
2	14	"มันแกว"	มันแกว	หัวแปะก๊วย
3	20	"มะม่วงหิมพานต์"	มะม่วงหิมพานต์	ม่วง เต็กจิด (เม็กจิด)
4	44	"ไผ่ฉาย"	ไผ่ฉาย	เกียงแถบ
5	83	"เป็อน"	เป็อน	เซราะ
6	96	"เหล็กไน"	เหล็กไน	ทวย(กะทวย)

3. หน่วยวรรด 3 กัณฑ์ หน่วยวรรด 3 กัณฑ์คือหน่วยวรรดที่ประกอบด้วย
กัณฑ์ 3 กัณฑ์ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

3.1 หน่วยวรรด 3 กัณฑ์ ที่ประกอบด้วยศัพท์ไทยถิ่นกลาง 1 กัณฑ์
ศัพท์เฉพาะถิ่น 1 กัณฑ์ มีจำนวน 28 หน่วยวรรด คือ

ไทยถิ่นใต้ 1 กัณฑ์

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยวรรด	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
1	1	"กะลา"	กะลา	กะไหลก (ไหลก)	พรก
2	5	"คน"	คน	โหน(ทางโหน)	ออกคิน
3	7	"คาด"	คาด	คาดโหนก	โหนก
4	12	"พัก เขี้ยว"	พัก เขี้ยว	แพ่ง	ชีพร้า
5	15	"ไมยราบ"	ไมยราบ	ระงับ (ระงับพิน)	หญางับ
6	18	"ถั่วติสง"	ถั่วติสง	ถั่วก	ถั่วโตคิน
7	30	"กาง เขน"	กาง เขน	จีพรุย(จีพุย)	บินหลา
8	46	"เข็มชั๊ก"	เข็มชั๊ก	สายรัก	สายเว
9	48	"สไบ"	สไบ	สไบเฉียง	ผ้าผาดเฉียง
10	57	"เขียง"	เขียง	คานเขียง	คานเขียง
11	64	"ทองซิ่น"	ทองซิ่น	แนนพง	คันทง
12	65	"ปวกทอง"	ปวกทอง	เจ็บทอง	เจ็บพง
13	66	"ทองเสียบ"	ทองเสียบ	ถายทอง	ชีร้าว
14	67	"กั๊งกรรก"	กั๊งทอง	ทองไหล	พงใหญ่
15	70	"ไล"	ไล	เจก	ยิก
16	71	"ไกว"	ไกว	แกวง	เว
17	75	"ฝักกอด"	ฝักกอด	กิดกอด	แลน
18	78	"ซิ่น"	ซิ่น	แฉะ	เวือก

ใช้ศัพท์เป็นการ เก็บข้อมูลเพราะพบว่าใช้พูดกันทั่วไปในภาษาไทยถิ่นกลาง

เลขที่	ลำดับที่จากรายการคำ	หน่วยวรรณคดี	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
19	84	"เป็นหวง"	เป็นหวง	กะวาง	หวัง เหว็ก
20	86	"อุม เขาสะเอว"	อุม เขาสะเอว	เกียก	เกีย
21	89	"ทิว"	ทิว	บอมขาว (บอม)	เนือ
22	90	"พุกไม้ซึก"	พุกไม้ซึก	แหะ	ไมธา
23	91	"เมื่อไร"	เมื่อไร	คดไร	ทอหรือ
24	94	"บึงทบาท"	บึงทบาท	โปรก	ป็นบากร
25	95	"บหรี"	บหรี	สุบยา	ยาแรก
26	102	"หั้น"	หั้น	เจือก	ผ่าน
27	111	"กลืนไส"	กลืนไส	กลืนกลอม	กวนอก
28	118	"กน"	กน	กุก	ทาย

3.2 หน่วยวรรณคดี 3 ศัพท์ ที่ประกอบด้วยศัพท์ไทยถิ่นกลาง 2 ศัพท์ และศัพท์ไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์ มี 1 หน่วยวรรณคดีคือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการคำ	หน่วยวรรณคดี	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
1	69	"โฆมาเจเรีย"	ก. โฆมาเจเรีย ข. โฆปา	โฆปาง

1
 1 จัก"โฆปา" เป็นศัพท์ไทยถิ่นกลาง เพราะจากการสังเกตพบว่า เป็นศัพท์
 ที่ใช้พูดทั่วไปในภาษาไทยถิ่นกลาง

3.3 หน่วยบรรด 3 กัณฑ์ ที่ประกอบด้วยกัณฑ์ไทยดินกลาง 1 กัณฑ์ และกัณฑ์เฉพาะถิ่น 2 กัณฑ์ มีจำนวน 3 หน่วยบรรดคือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการกำ	หน่วยบรรด	กัณฑ์ไทยดินกลาง	กัณฑ์เฉพาะถิ่น
1	21	"ถ่วงอก"	ถ่วงอก	ก. หน่อถั่ว ข. หน่อถ่วงอก
2	31	"ปลาตะเพียน"	ปลาตะเพียน (ปลาเพียน)	ก. แม่ปลา ข. ปลาออกหมาก
3	107	"ตอยกึ่ง"	ตอยกึ่ง	ก. เฆาะแฆะ ข. กีกไฟ

3.4 หน่วยบรรด 3 กัณฑ์ ที่ประกอบด้วยกัณฑ์เฉพาะถิ่น 3 กัณฑ์ มี 1 หน่วยบรรด คือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการกำ	หน่วยบรรด	กัณฑ์เฉพาะถิ่น
1	15	"มะเขือพวง"	ก. มะเขือรอ ข. เขื่อแวง ค. ลูกแวง

4. หน่วยบรรด 4 กัณฑ์ หน่วยบรรด 4 กัณฑ์คือหน่วยบรรดที่ประกอบด้วยกัณฑ์ 4 กัณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

4.1 หน่วยบรรด 4 กัณฑ์ที่ประกอบด้วยกัณฑ์ไทยดินกลาง 1 กัณฑ์ กัณฑ์เฉพาะถิ่น 2 กัณฑ์ และกัณฑ์ไทยดินใต้ 1 กัณฑ์ มี 7 หน่วยบรรดคือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการคำ	หน่วยวรรณคดี	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น	ศัพท์ไทยถิ่นใต้
1	27	"แมลงปอ"	แมลงปอ	ก. แมงกระพรุน ข. แมงอ้ว	แมงพี ^๒ (แมงกะที้ ^๒)
2	58	"กะป๋ำ"	+ 1 กะป๋อง + (กะป๋อง)	ก. กะโพง ข. กะเป	กุง ^๒
3	59	"เหนื"	เหนื	ก. เเท็ก ข. กะตอม	ควน
4	63	"ขามคำ"	พลบคำ	ก. แกม็ก ข. พลบเพลิก (พลับเพลิก)	มุงมิง ^๒
5	67	"รีบ"	รีบ	ก. งก ข. เร็ว	แซบ
6	97	"ละเวียก"	ละเวียก	ก. ผง ข. แหก	เนียน
7	106	"สารท"	สารท	ก. กองเปรต ข. ตังเปรต	รับทายาย

ศัพท์นี้จัดเป็นศัพท์ไทยถิ่นกลาง เพราะจากการสังเกตพบว่าศัพท์ทั่วไปในภาษาไทยถิ่นกลาง

4.2 หน่วยบรรด 4 ศัพท์ที่ประกอบด้วย ศัพท์ไทยถิ่นกลาง 1 ศัพท์
และศัพท์เฉพาะถิ่น 3 ศัพท์ มี 4 หน่วยบรรดคือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	37	"ขนมใส่ไส้"	ขนมใส่ไส้	ก. หมนกกอม ข. หมนทล ค. รอนลุก
2	45	"เกราะ"	เกราะ	ก. โทคะโอะะ ข. กระจอก ค. เกราะสีญดาณ (สีญดาณ)
3	50	"งอบ"	งอบ	ก. หมวก ข. หมวกงอบ ค. หมวกใบลาน
4	35	"คน"	คน	ก. อะ ข. ทก ค. ลงไฟ

4.3 หน่วยบรรด 4 ศัพท์ที่ประกอบด้วย ศัพท์ไทยถิ่นใต้ 1 ศัพท์
และศัพท์เฉพาะถิ่น 3 ศัพท์ มี 1 หน่วยบรรดคือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นใต้	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	109	"(หนาม) คำ"	แพง	ก. ทิม ข. ยุก ค. เกี้ยว

5. หน่วยบรรด 5 กัณฑ์ หน่วยบรรด 5 กัณฑ์คือหน่วยบรรดที่ประกอบด้วย
กัณฑ์ 5 กัณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

5.1 หน่วยบรรด 5 กัณฑ์ที่ประกอบด้วยกัณฑ์ไทยดินกลาง 1 กัณฑ์ กัณฑ์
เฉพาะถิ่น 3 กัณฑ์ และ กัณฑ์ไทยดินใต้ 1 กัณฑ์ มี 5 หน่วยบรรด คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการคำ	หน่วยบรรด	กัณฑ์ไทยดินกลาง	กัณฑ์เฉพาะถิ่น	กัณฑ์ไทยดินใต้
1	25	"มันสำปะหลัง"	มันสำปะหลัง (มันสำหลัง)	ก. มัน 5 นาที ข. มันปักตาปี ค. มันสำโทรง (มันโทรง)	มันเทศ
2	68	"ผก"	ผก	ก. ผักแกลก ข. ผักรอน ค. ผักกะม	พริน
3	99	"กัจจริต"	กัจจริต	ก. หนาลอ ข. แจ ค. กิก	อรว
4	105	"ตะกอน"	ตะกอน	ก. ชีไกด ข. ชีกฉัก ค. ตะไกรน้ำ (ตะไกร, ไกรน้ำ)	ชีหมน
5	112	"คิน"	คิน	ก. หยุกหยิก ข. เกะกะ ค. รાય	ชุน

5.2 หน่วยบรรณ 5 กัณฑ์ที่ประกอบด้วย กัณฑ์ไทยดินกลาง 1 กัณฑ์ และกัณฑ์เฉพาะถิ่น 4 กัณฑ์ มี 1 หน่วยบรรณคือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการค่า	หน่วยบรรณ	กัณฑ์ไทยดินกลาง	กัณฑ์เฉพาะถิ่น
1	4	"กระถิน"	กระถิน(ถิ่น)	ก.ตอเทศ ข.ตอเข่า ค.ตอไทร ง.สะทอ (กะกอ, กอ)

5.3 หน่วยบรรณ 5 กัณฑ์ที่ประกอบด้วย กัณฑ์ไทยดินใต้ 1 กัณฑ์ และกัณฑ์เฉพาะถิ่น 4 กัณฑ์ มี 1 หน่วยบรรณคือ

เลขที่	ลำดับที่จากรายการค่า	หน่วยบรรณ	กัณฑ์เฉพาะถิ่น	กัณฑ์ไทยดินใต้
1	16	"สายเสือ"	ก. เสือหมอบ ข. ใจยักษ์ ค. ผักแครง ง. เม็งมาก	สับพริก

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. หน่วยอรรถ 6 กัณฑ์ หน่วยอรรถ 6 กัณฑ์คือหน่วยอรรถที่ประกอบด้วย กัณฑ์ 6 กัณฑ์ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

6.1 หน่วยอรรถ 6 กัณฑ์ ที่ประกอบด้วยกัณฑ์ไทยด้นกลาง 1 กัณฑ์ กัณฑ์เฉพาะถิ่น 3 กัณฑ์ และกัณฑ์ไทยด้นใต้ 2 กัณฑ์ มี 1 หน่วยอรรถ คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการเก่า	หน่วยอรรถ	กัณฑ์ไทยด้นกลาง	กัณฑ์เฉพาะถิ่น	กัณฑ์ไทยด้นใต้
1	117	"กระจ๊ก กระจาย"	กระจ๊กกระจาย	ก. เกะกะ ข. รก ค. เต็มไปหมด	ก. อาน ข. กะเอ

6.2 หน่วยอรรถ 6 กัณฑ์ที่ประกอบด้วย กัณฑ์ไทยด้นกลาง 1 กัณฑ์ กัณฑ์เฉพาะถิ่น 4 กัณฑ์ และกัณฑ์ไทยด้นใต้ 1 กัณฑ์ มี 1 หน่วยอรรถคือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการเก่า	หน่วยอรรถ	กัณฑ์ไทยด้นกลาง	กัณฑ์เฉพาะถิ่น	กัณฑ์ไทยด้นใต้
1	77	"กู"	กู	ก. เอะ ข. เอ็ด ค. วา ง. กา	กิง

7. หน่วยอรรถ 9 กัณฑ์ หน่วยอรรถ 9 กัณฑ์คือหน่วยอรรถที่ประกอบด้วย กัณฑ์ 9 กัณฑ์ ไกล่ กัณฑ์ไทยด้นกลาง 1 กัณฑ์ และกัณฑ์เฉพาะถิ่น 6 กัณฑ์ มี 1 หน่วยอรรถ คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการค่า	หน่วยบรรณ	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	9	"ฉกักรวง"	ฉกักรวง	ก. กอกลำไจ ข. ไมกลินกระ ค. กะหลั๊กแกล ง. กากฉาย จ. มะเสื่อพรา ฉ. ยายถง ช. กระตุง ด. ตะปู (ตาโป)

การวิเคราะห์ศัพท์เฉพาะถิ่น

ศัพท์เฉพาะถิ่นที่ปรากฏในข้อมูลเมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วพบว่าศัพท์เหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ศัพท์เฉพาะถิ่นที่จัดเป็นศัพท์เฉพาะถิ่นกลาง มีอยู่ 2 ศัพท์คือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการค่า	หน่วยบรรณ	ศัพท์เฉพาะถิ่นกลาง
1	16	"สาบเสื่อ"	เสื่อหมอบ
2	92	"(นา) แปลง"	กระพง

การที่จัดศัพท์ทั้งสองนี้ให้เป็นศัพท์เฉพาะถิ่นกลางก็เพราะว่า จากการตรวจสอบรายการค่าพบว่าศัพท์เหล่านี้มีใช้ในจังหวัดเพชรบุรีด้วย แต่ไม่มีใช้ในจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้

2. กัทเฉพาะดินที่จัก เป็นกัทเฉพาะดินโต มีอยู่ 18 กัทคือ

เลขที่	ลำดับที่จาก รายการกัท	หน่วยบรรณ	กัทเฉพาะดินโต
1	4	"กระดิน"	ก. ทอเทถ์ ข. ทอเบา
2	9	"ฉกากรวง"	ยายคง
3	10	"บานไมรุโรย"	สามเคื่อน
4	14	"มันแกว"	หัวแปะก๊วะ
5	17	"ชาวโพกอน."	กัโจัก
6	19	"มะเขือพวง"	ลกแขง
7	20	"มะม่วงหิมพานต์"	ม่วงเล็กจ้อ
8	21	"ถั่วอก"	หนอดัว
9	22	"ขนมใส่ใส่"	ก. หนมกอน! ข. หนมทอ
10	31	"ปลาดะเพียน"	แมปลา
11	44	"ไผ่ลาย"	เคียงแกบ
12	45	"เกราะ"	โหดโหระ
13	50	"งอบ"	ทบวก
14	65	"ลน"	อะ
15	88	"เมื่อน"	เซระอะ
16	95	"บุหรี"	สูบยา
17	96	"เหล็กไน"	ทวย
18	107	"คอยตั้ง"	เผาะแปะ

การที่จัดศัพท์เหล่านี้ให้เป็นศัพท์เฉพาะถิ่นใดก็เพราะว่า จากการตรวจสอบรายการคำ และพจนานุกรมภาษาถิ่นใด พบว่าศัพท์เหล่านี้มีใช้ในจังหวัดชุมพร และบางจังหวัดในภาคใต้ด้วย แต่ไม่มีใช้ในจังหวัดอื่นๆในภาคกลาง

3. ศัพท์เฉพาะถิ่นที่จัดไม่ได้อาจเป็นศัพท์เฉพาะถิ่นกลางหรือเฉพาะถิ่นใดใดแก่ศัพท์เฉพาะถิ่นที่ไม่ไ้มีอยู่ในศัพท์เฉพาะถิ่นในข้อ 1 และ 2 ที่กล่าวมาแล้ว และในบรรดาศัพท์เหล่านี้มีสิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับรูปศัพท์ คือมีศัพท์เฉพาะถิ่นบางศัพท์ มีรูปประสมระหว่าง ศัพท์ไทยถิ่นกลางกับศัพท์ไทยถิ่นใต้ ศัพท์เฉพาะถิ่นที่เป็นศัพท์รูปประสมใดแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

เลขที่	ลำดับที่จากรายการคำ	หน่วยบรรด	ศัพท์ไทยถิ่นกลาง	ศัพท์ไทยถิ่นใต้	ศัพท์เฉพาะถิ่น
1	7	"กาล"	กาล	โหนด	กาลโหนด
2	43	"สไบ"	สไบ	ผาผาดเฉียง	สไบเฉียง
3	57	"เฉียง"	เฉียง	กานเฉียง	กานเฉียง
4	65	"ปวกทอง"	ปวกทอง	เจ็บพุง	เจ็บทอง
5	91	"เมื่อไร"	เมื่อไร	ทอหรือ	ทอไร

1วิทยาลัยครูสงขลา พจนานุกรมภาษาถิ่นใด (สงขลา: โรงพิมพ์เมืองสงขลา, 2520)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย